

ابزارهای ارزیابی و تشخیص اختلال وسواسی - جبری

ترجمه و تالیف: لیلا امیرپور

دانشجوی دکتری تخصصی روان‌شناسی بالینی انستیتو روان‌پزشکی تهران

سارا سبحانی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی انستیتو روان‌پزشکی تهران

انتشارات آزمون‌یار پویا

(حق چاپ محفوظ است)

سرشناسه: امیرپور، لیلا، ۱۳۶۱.

عنوان و نام پدیدآور: ابزارهای ارزیابی و تشخیص اختلال وسواسی - جبری / لیلا امیرپور، سارا سبجانی.

مشخصات نشر: تهران: آزمون یار پویا، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۲۰۳ ص.: جدول.

شابک: ۲ - ۲۶ - ۷۸۴۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا

موضوع: وسواس موضوع: روان‌شناسی -- آزمون‌ها موضوع: وسواس -- تشخیص شناسه افزوده: سبجانی، سارا، ۱۳۶۷.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۲ الف ۷۵ الف / RC ۵۳۳

رده‌بندی دیویی: ۶۱۶/۸۵۲۲۷

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۲۰۱۶۰۴

عنوان: ابزارهای ارزیابی و تشخیص اختلال وسواسی - جبری

نویسنده: لیلا امیرپور، سارا سبجانی

ناشر: آزمون یار پویا

مدیر تولید: محمود ریاحی

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ دوم زمستان ۱۴۰۱

شابک: ۲ - ۲۶ - ۷۸۴۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸

قیمت: ۷۰۰۰۰۰ ریال

تهران - میدان فردوسی - خیابان انقلاب غرب - بن‌بست شاهرود - شماره ۶

تلفن: ۸۸۹۳۵۸۹۴ - همراه: ۰۹۱۰۰۵۱۱۰۰۳

Email: pub@azmonyar.com

فهرست

مقدمه	۷
-------	---

فصل اول: کلیات ارزیابی

کارکردهای ارزیابی	۱۱
انواع راهبردهای ارزیابی	۱۳
دیگر موضوعات مورد توجه در ارزیابی	۱۷

فصل دوم: مسایل مهم در ارزیابی اختلال وسواسی - جبری

تشخیص اختصاصی	۲۰
تشخیص افتراقی	۲۵
مشخصه‌های اصلی اختلال وسواسی - جبری	۳۰
ویژگی‌های مرتبط	۳۲

فصل سوم: ابزارهای اندازه‌گیری اختلال وسواسی - جبری

مصاحبه بالینی	۳۸
آزمون رویکرد رفتاری (BAT)	۵۱
پرسشنامه‌های خودگزارشی	۵۴

فصل چهارم: موضوعات کاربردی و بالینی در ارزیابی اختلال وسواسی - جبری

مسایل موجود در ارزیابی اختلال وسواسی - جبری	۱۰۸
همپوشی و همبودی: مفهوم اعتبار افتراقی	۱۰۹
عدم تجانس محتوای نشانه	۱۱۲
تظاهرات منحصر به فرد	۱۱۲

۱۱۴.....	ناراحت کننده و / یا شرم آور بودن محتوای نشانه ها
۱۱۴.....	تعداد و تغییر نشانه
۱۱۵.....	ویژگی های بالینی موثر بر سبک پاسخ
۱۱۷.....	فقدان بینش
۱۱۸.....	جنبه های متعدد شدت
۱۱۸.....	خلاصه
۱۲۰.....	پیوست الف
۱۲۳.....	پیوست ب
۱۶۰.....	منابع و مآخذ

مقدمه

طبق آمارهای منتشر شده از سوی انجمن روان‌شناسی آمریکا، از هر چهار نفر، یک نفر در طول عمر خود یکی از اختلال‌های اضطرابی را تجربه می‌کند. اختلال‌های اضطرابی با تخریب عملکرد افراد در زمینه‌های مختلف به‌ویژه توانایی برقراری و حفظ روابط رضایت‌بخش و موفقیت شغلی، موجب افزایش آسیب‌پذیری نسبت به ابتلا به سایر اختلال‌ها نظیر افسردگی، سوء مصرف مواد و اختلال‌های جسمانی شکل شده و بار اقتصادی قابل ملاحظه‌ای به مبتلایان و جامعه تحمیل می‌کند. متأسفانه علیرغم شیوع بالای اختلال‌های اضطرابی و پیامدهای شدید آن، افراد مبتلا غالباً تشخیص درستی از سوی متخصصان بالینی دریافت نمی‌کنند و در نتیجه در انتخاب درمان مناسب ممکن است با مشکل مواجه شوند.

براساس مطالعات متاآنالیز، اثربخشی درمان شناختی - رفتاری در اختلال‌های اضطرابی اثبات شده است. یکی از مزایای این درمان، انتشار راهنماهای درمانی ویژه هر اختلال است که توسط متخصصان بالینی صاحب نظر نوشته شده و در سال‌های

آخر در دسترس درمانگران قرار گرفته است. نکته قابل توجه در استفاده از این پروتکل‌های درمانی این است که درمانگران قبل از ورود به درمان باید به ارزیابی همه جانبه اختلال اضطرابی مراجع خود بپردازند چرا که ارزیابی در درمان شناختی - رفتاری از اهمیت بسزایی برخوردار است. تا جایی که می‌توان گفت مفهوم پردازی و درمان شناختی - رفتاری بدون ارزیابی امکان پذیر نیست.

ارزیابی شناختی - رفتاری رویکردی عینی و کمی دارد به عبارت دیگر در این رویکرد، روش‌های مختلفی برای جمع‌آوری اطلاعات به کار گرفته می‌شوند که هدف همه آن‌ها عینیت بخشیدن به اطلاعات و در نهایت کمی کردن آنهاست و درمانگران باید با حوزه ابزارها و مقیاس‌های در دسترس برای ارزیابی افرادی که از اضطراب رنج می‌برند، آشنایی کامل داشته باشند.

از میان ابزارهای سنجش اختلال‌های اضطرابی، پرسشنامه‌های خودگزارشی همواره بخشی از ارزیابی شناختی - رفتاری قبل از شروع درمان، طی درمان و حتی هنگام خاتمه درمان هستند ولی متأسفانه با وجود اهمیت و سودمندی استفاده از آن‌ها، بسیاری از درمانگران یا به دلیل عدم آشنایی و یا به دلیل عدم دسترسی به پرسشنامه‌های مختص هر اختلال، از پرسشنامه‌های عمومی اختلال‌های اضطرابی استفاده می‌کنند لذا هدف این کتاب، ارائه منبع جامعی از ابزارهای سنجش به‌ویژه پرسشنامه‌های خودگزارشی مختص هر اختلال اضطرابی می‌باشد.

این کتاب که به اختلال وسواسی - جبری اختصاص دارد، پس از پرداختن به کلیات ارزیابی، مسایل مهم در ارزیابی اختلال وسواسی - جبری را بر اساس DSM-V مورد بحث قرار می‌دهد و در نهایت ویژگی‌های روان‌سنجی ابزارهای سنجش اختلال وسواسی - جبری را به تفصیل معرفی می‌کند. همچنین پیوست الف، ویژگی‌های

اساسی مقیاس‌های مرور شده در این کتاب را به طور خلاصه نشان می‌دهد و پیوست ب، شامل رایج‌ترین پرسشنامه‌های خودگزارشی است. امید است این کتاب بتواند بخشی از کمبود منابع در این حوزه را برطرف نماید و مورد اقبال پژوهشگران و درمانگران قرار گیرد.

لیلا امیرپور

www.ketab.ir